

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1*
NEEDS ASSESSMENT OF SOFT SKILLS DEVELOPMENT FOR SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER UDONTHANI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

ปวีณา มุลมา, สิทธิชัย สอนสุภี

Paweena Moonma, Sittichai Sonsupee

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย, ประเทศไทย

Khon Kaen University Nong Khai campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: paweenathontan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของจรรยาบรรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของจรรยาบรรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราวัด 5 ระดับ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.990 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของจรรยาบรรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การสร้างสรรค์นวัตกรรม และสภาพที่พึงประสงค์ของจรรยาบรรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า มีอยู่ 2 ด้าน ได้แก่

* Received: 17 March 2025; Revised: 25 April 2025; Accepted: 1 May 2025

ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และการสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.469 ถึง 0.535 ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.535$) รองลงมาคือด้านการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ($PNI_{Modified} = 0.509$) และลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ($PNI_{Modified} = 0.496$)

คำสำคัญ: จรรยาบรรณ, สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น

Abstract

This research article aimed to (1) examine the current and desirable conditions of soft skills among school administrators under the Udonthani Primary Educational Service Area Office 1, and (2) analyze the essential needs for the development of these soft skills. This study employed a quantitative research approach. The sample consisted of 335 participants, including administrators and teachers selected through stratified random sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with item-objective congruence (IOC) values ranging from 0.66 to 1.00, and an overall reliability coefficient of 0.990. Data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

The results of the research were as follows: 1) The overall of the current condition of soft skills for school administrators was at the middle level. When considering the average of each aspect, it was found that the highest average was collaborative leadership and responsibility and creativity innovation had the lowest average. The overall of desirable condition of soft skills for school administrators was the highest level. When considering the average of each aspect, it was found that the highest average was collaborative leadership and responsibility. The lowest average was creative communication and creativity innovation. 2) The analysis of the essential needs index of Soft Skills found that the $PNI_{Modified}$ value was between 0.469 and 0.535. The highest Order of needs was creativity innovation ($PNI_{Modified} = 0.535$), followed by Problem-

Solving with Critical Thinking ($PNI_{Modified} = 0.509$) and the lowest was creative communication ($PNI_{Modified} = 0.496$)

Keywords: Soft Skills, Current Condition, Desirable Condition, Essential Needs

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในสถานการณ์ปัจจุบัน ยิ่งด้านการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งด้านนวัตกรรม การเรียนรู้สิ่งใหม่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ประชากรสามารถปรับตัวได้ หัวใจของการจัดการเรียนรู้ปัจจุบัน คือ การพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้ได้รับโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ได้มีคุณภาพและสมรรถนะที่สำคัญ ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้ “เรียนดี มีความสุข” การจัดการศึกษาในรูปแบบนี้ ยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีวิสัยทัศน์ให้ประชาชนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำรงชีพด้วยความสุข รวมถึงการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัยและสุชาติ บางวิเศษ, 2567) การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ยกระดับศักยภาพในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษานั้น มีความสำคัญ โดยนโยบายทางการศึกษาสนับสนุนและพัฒนาให้บุคลากรมีทักษะที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่สำคัญในขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งได้ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และความเชี่ยวชาญ ในการดำเนินงานทางการศึกษา ต้องตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ รวมถึงมาตรฐานการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้บริหารต้องมีทักษะที่สำคัญ เช่น ทักษะภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์ ทักษะการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร ทักษะการจัดการองค์กร และทักษะการมีค่านิยมที่ดีและคุณธรรมจริยธรรม (จันทิมา อัมโภขและสายสุตา เตียเจริญ, 2566) ทักษะการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี ความคิดรวบยอด และด้านมนุษย์ ซึ่งเป็นทักษะการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การประสานความร่วมมือกับองค์กร การเข้าอกเข้าใจความต้องการของผู้อื่น และการผลักดันทีมงานให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงาน ซึ่งการบริหารจัดการสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารมีทักษะการทำงานอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ยังจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารคนและทักษะการคิดรวบยอด ทักษะดังกล่าวคือ Soft Skills หรือจรรยาวัตร คือ

ความสามารถเฉพาะหรือคุณสมบัติเฉพาะบุคคลในเรื่องของความฉลาด และศักยภาพทางการควบคุมอารมณ์ รวมทั้งการมีคุณธรรมจริยธรรม บุคลิกลักษณะที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น บุคลิกภาพ อุปนิสัย ความอ่อนน้อมสุภาพ ความมีมารยาทในการเข้าสังคม การใช้ระดับภาษาในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ความเป็นกัลยาณมิตร การมีทัศนคติเชิงบวก มีวุฒิภาวะ มีความคิดริเริ่ม มีสภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง เข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข และยังช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างก้าวหน้า จรณทักษะเป็นพฤติกรรมที่เกิดกับมนุษย์ตั้งแต่ยังเยาว์วัย จากสภาพแวดล้อมการเลี้ยงดูและวัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะนานกว่าการเรียนรู้ด้านวิชาการหรือการทำงานปกติ หากทุกคนในสังคม โดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาฝึกฝนและศึกษาหาความรู้ในเรื่องจรณทักษะ เสริมสร้างให้เกิดในตนเองอย่างมีสมดุล จะส่งผลให้การทำงานประสบความสำเร็จ รวมทั้งดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น (สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน, 2567)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับขั้นปฐมวัย ประถมศึกษา ของจังหวัดอุดรธานี จำนวน 215 โรงเรียน ได้มีการเขียนวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรนวัตกรรม ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ภายใต้พื้นฐานความเป็นไทย วิสัยทัศน์นี้ตรงกับพันธกิจสำนักงานที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์กร ให้มีและเกิดคุณภาพตามมาตรฐาน รวมถึงการส่งเสริมสถานศึกษาให้มีความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทางการศึกษา โดยตั้งกลยุทธ์ที่การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุม และมีคุณภาพสูง ส่งเสริมนักเรียนในสังกัดให้เป็น “เด็กอุดร 1 เป็นที่ 1” และพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกระตุ้นประสิทธิภาพให้พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2566)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของจรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อช่วยให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนในการพัฒนาทักษะที่จำเป็น และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในออกแบบโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและส่งผลให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรายละเอียดวิธีการ ดังนี้

ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 265 คน และครูจำนวน 2,242 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,507 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครู จำนวน 300 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 335 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี มอร์แกน Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน

ได้แก่ 1) การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 2) ด้านความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ 3) ด้านการแก้ปัญหาอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
 ประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ค่าดัชนีความ
 สอดคล้อง โดยใช้เกณฑ์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50–1.00

2. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Type)
 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ
 ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง

3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอ
 ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยเพื่อประเมินหาดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อ
 คำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2556)

4. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้
 (Try Out) กับผู้บริหารครูโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณค่า อำนาจ
 จำแนกใช้วิธีการเปรียบเทียบคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและค่าความ
 เชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยเปรียบเทียบคะแนน เมื่อตัดออกหนึ่งข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
 (Alpha Coefficient) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยค่าความ
 เชื่อมั่นที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จะต้องมียอดตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546) ซึ่งผล
 จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.990
 แสดงว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องภายในและมีความน่าเชื่อถือ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามวิจัย

องค์ประกอบจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่น ทดลองใช้ (N=30)
1. การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	7	0.967
2. ความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ	7	0.927
3. การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ	7	0.963
4. การทำงานเป็นทีม	7	0.961
5. การสร้างสรรค์นวัตกรรม	7	0.974
รวมทั้งฉบับ	35	0.990

5. นำแบบสอบถามมาปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเห็นชอบในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้เก็บข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแนบหนังสือราชการและแบบสอบถามในรูปแบบลิงก์หรือ QR Code แบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Form ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ไว้แล้ว ได้รับการตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form จำนวน 335 คำตอบ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ตอบกลับครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 335 คำตอบ อัตราการตอบกลับ ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำงานวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลในรูปแบบตารางและประกอบความเรียง

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้วยดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$ (สุวิมล ร่องวางนิช, 2558) โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D)/D$$

เมื่อ	$PNI_{Modified}$	หมายถึง ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น
	I	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
	D	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยจำแนกแต่ละด้านตามกรอบแนวคิดการวิจัย 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล (PNI) ผลปรากฏดังในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

จรรยาบรรณของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. ด้านการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์	3.28	1.07	ปาน กลาง	4.82	0.38	มาก ที่สุด	0.469	5
2. ด้านความเป็นผู้นำร่วม รับผิดชอบ	3.30	1.09	ปาน กลาง	4.85	0.34	มาก ที่สุด	0.470	4
3. ด้านการแก้ปัญหาอย่างมี วิจารณญาณ	3.20	1.07	ปาน กลาง	4.83	0.39	มาก ที่สุด	0.509	2
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.26	1.12	ปาน กลาง	4.84	0.37	มาก ที่สุด	0.484	3
5. ด้านการสร้างสรค์นวัตกรรม	3.14	1.13	ปาน กลาง	4.82	0.39	มาก ที่สุด	0.535	1
รวม	3.23	1.09	ปาน กลาง	4.83	0.37	มาก ที่สุด	0.493	-

จากตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) ส่วนค่าเฉลี่ย

ระดับสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสภาพที่พึงประสงค์เป็นรายด้านทุกด้าน

ตารางที่ 3 ผลการจัดลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)

จรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่า $PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
การสร้างสรรค์นวัตกรรม	0.535	1
การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ	0.509	2
การทำงานเป็นทีม	0.484	3
ความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ	0.470	4
การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	0.469	5

จากตารางที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ภาพรวม พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.469 ถึง 0.535 ด้านความต้องการที่จะพัฒนาพบว่ามีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ลำดับที่ 2 คือ ด้านการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ลำดับที่ 3 คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ลำดับที่ 4 คือ ด้านความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ และลำดับที่ 5 คือ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศการทำงาน ที่ส่งเสริมความร่วมมือและความรับผิดชอบร่วมกันภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการจัดประชุมเพื่อยกย่องและเชิดชูครูที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู ในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับเฉลิมลาภ ทองอาจ ที่กล่าวว่า ความเป็น

ผู้นำต้องปฏิสัมพันธ์และมีความรับผิดชอบร่วมกัน สามารถที่โน้มน้าว สร้างแรงจูงใจให้เกียรติ ให้การสนับสนุน ดูแล ส่งเสริมบุคลากรภายในองค์กร รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเนื่องจากผู้บริหารมีการสื่อสารที่ดีในสิ่งที่เป็นประโยชน์ สามารถจัดการความขัดแย้งโดยใช้ข้อมูลจริง ไม่มียอคติในการตัดสินใจ กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ รวมถึงให้คำแนะนำบุคลากรจนเกิดผลสำเร็จในการทำงาน (เฉลิมลาภ อาจทอง, 2567) สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ ตัญเกียรติ ที่กล่าวว่า การสื่อสาร เป็นการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อถ่ายทอดและนำเสนอโดยเกิดความเข้าใจตรงกันและ เป็นไปด้วยการยอมรับ ผ่านการโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล ลดความขัดแย้ง ส่งผลให้บุคลากรในองค์กร ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ (อภิชาติ ตัญเกียรติ, 2565)

สภาพที่พึงประสงค์ของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับตันแก้ว ดามัง กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมกว้างไกล นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดบทบาทหน้าที่ ร่วมกับบุคลากรอย่างเป็นระบบ รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม (ตันแก้ว ดามัง, 2564) สอดคล้องกับ Tang กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมเป็นทักษะทางสังคมที่สำคัญ ผู้บริหารที่มีทักษะด้านนี้ จะสามารถสร้างความร่วมมือและส่งเสริมบรรยากาศการทำงาน ที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การประสานงานและการบรรลุเป้าหมายร่วมกันขององค์กร (Tang, K.N, 2020)

2. ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่าค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.469 ถึง 0.535 ลำดับ ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านการสร้างสรรคนวัตกรรม ผู้บริหารจำเป็นต้องนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรม ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา รวมไปถึงผู้บริหารต้องสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับฐาปกรณ์ อ่วมสฤติย์ ที่กล่าวว่า ความสามารถที่สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนาความคิดใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าอย่างต่อเนื่อง จะช่วยองค์กรเกิดการพัฒนาและปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ทันยุคสมัยตามกาลเวลา ด้านที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ต่ำที่สุด คือ ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ต่ำที่สุดคือ

การสื่อสารในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ถูกกาลเทศะ ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ (ฐาปกรณ์ อ่วมสภิตย์, 2564) สอดคล้องกับชโลธร โชติกิริติเวช ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องการสื่อสารและสร้างบรรยากาศที่ดี แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ รวมถึงผู้บริหารต้องมีเทคนิคในการโน้มน้าวใจให้ครูปฏิบัติงาน ร่วมกัน เมื่อพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้มีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม และนิเทศการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง 3 รอบการประเมินต่อปีการศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการ สื่อสารในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ถูกกาลเทศะ ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอยู่เสมอ (ชโลธร โชติกิริติเวช, 2560)

สรุปผลวิจัย/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของจรรยาวัฏของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ รองลงมาคือ การสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำร่วมรับผิดชอบ รองลงมา คือ การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างสรรค์ นวัตกรรม ตามลำดับ

2. ความต้องการจำเป็นของจรรยาวัฏของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ในแต่ละด้าน สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ลำดับ 1 ด้านการ สร้างสรรค์นวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.535$) ลำดับ 2 ด้านการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ ($PNI_{Modified} = 0.509$) ลำดับ 3 ด้านการทำงานเป็นทีม ($PNI_{Modified} = 0.484$) ลำดับ 4 ด้านความเป็นผู้นำร่วม รับผิดชอบ ($PNI_{Modified} = 0.470$) และลำดับ 5 ด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ($PNI_{Modified} = 0.469$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของจรรยาบรรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ความต้องการที่จะพัฒนาเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ดังนั้น ผู้บริหารควรนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และควรมีการกำหนดนโยบายการสร้างนวัตกรรมและสนับสนุนให้ครูเกิดการเรียนรู้ เพื่อการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน รวมไปถึงร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ภายใต้วงจรบริหารงานคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และควรสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมอย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะผู้บริหารสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการปรับเปลี่ยน เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและหาแนวทางการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้แนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ในครั้งต่อไป ควรขยายผลการศึกษาให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้างมากยิ่งขึ้น เช่น การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง องค์กรภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งขึ้น และเป็นการต่อยอดงานวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. เรียกใช้เมื่อ 22 กรกฎาคม 2567 จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/>.
- จันทิมา อัมโภขและสายสุตา เตียเจริญ. (2566). ทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 13(2), 46-61.

- เฉลิมลาภ อาจทอง. (2567). *เอกสารประกอบการบรรยายในงานสาธิตวิชาการ ครั้งที่ 9 จรณทักษะ* จำเป็นสำหรับอนาคต. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชโลธร โชติกิตติเวช. (2560). ความต้องการจำเป็นในการในการพัฒนาทักษะ Soft Skills เพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 25. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), 44-52.
- ฐาปนกร อ่วมสถิตย์. (2564). การพัฒนาทักษะซอฟต์แวร์สเกลด้วยการดำเนินโครงการจิตอาสาตามแนวทางจิตตปัญญาศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ*, 3(1), 37-50.
- ต้นแก้ว ดามัง. (2564). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะทางสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38. *วารสารวิชาการร้อยแก่นสาร*, 6(6), 258-270.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัยและสุชาติ บางวิเศษ. (2567). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2556). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : บริษัท เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2566). *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2566*. อุดรธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *จรณทักษะ*. เรียกใช้เมื่อ 20 เมษายน 2567 จาก <http://legacy.orst.go.th/?knowledges>.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร : เพื่อฟ้าปรีณติง.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชาติ ตัญเกียรติ. (2565). แนวทางในการพัฒนา Soft Skills สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระยะเริ่มประจำการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 6(2), 1-24.
- Tang, K.N. (2020). The importance of soft skills acquisition by teachers in higher education institutions. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 41(1), 22-27.